

TÜRK ESKİÇAĞ BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ

HABERLER

Ocak 2015 / Sayı: 39

Türk Eskiçağ Bilimleri Enstitüsü Haberler
Sayı: 39 (Ocak 2015)

ISSN 1308-2078

Editörler

Meltem Doğan-Alparslan
Aşkim Özdizbay

Sayfa Düzenlemesi

Zero Prodüksiyon Ltd.

Yazılar kaynak gösterilmek şartıyla kullanılabilir.

Ocak ve Mayıs aylarında yayımlanır.

Enstitü Üyelerine ücretsiz verilir.

TÜRK ESKİÇAĞ BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ

Uluslararası Akademiler Birliği Muhabir Üyesi
Corresponding Member of the International Union of Academies

Baskı

Oksijen Basım ve Matbaacılık San. Tic. Ltd. Şti.
100. Yıl Mah. Matbaacılar Sit. 2. Cad. No: 202/A Bağcılar-İSTANBUL
Tel: +90 (212) 325 71 25 Fax: +90 (212) 325 61 99
Sertifika No: 29487

Türk Eskiçağ Bilimleri Enstitüsü
İstiklâl Cad. Merkez Han, No: 181 Kat: 2
34435 Beyoğlu-İSTANBUL
Tel: 0090-212-292 09 63

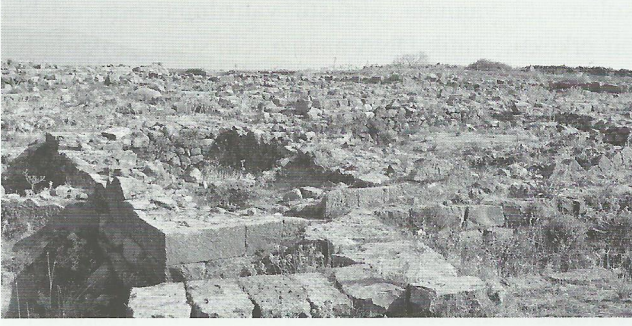
E-mail:

haberler@turkinst.org
mdoganalparslan@gmail.com
aozdizbay@hotmail.com

www.turkinst.org

İÇİNDEKİLER

Editörden	1
Başyazılar	
Hamdi Şahin, Demografi ve Klasik Bilimler: - Roma İmparatorluk Dönemi'nde Dağlık Kilikia Bölgesi'nde Yahudi Topluluğu -	2
Marc Waelkens, Prof. Dr. Marc Waelkens'in 35. Kazı Sonuçları Toplantısı'nda (27-31 Mayıs 2013/Muğla) Bilim Heyetleri Adına Yaptığı Kapanış Konuşması	9
Kitap Tanıtımları	
Karagöz, Ş., Kleinasiatisch-gräko-persische Kunstwerke im Archäologischen Museum von Istanbul. Istanbul Forschungen Bd. 54, 2013 (Alanyalı, H. S.)	11
Temür, A., Grek Sanatında Karışık Yaratıklar, Gece Kitaplığı, Yason Yayınevi, Ankara, 2014 (Yiğitpaşa, D.)	12
Arkeoloji Dünyasından	
Arkeoloji Camiasının Acı Kaybı (Kulakoğlu, F.)	14
Yeni Araştırmaların Işında Batı ve Orta Anadolu Erken Tunç Çağı Kronolojisinin Güncel Bir Değerlendirmesi (Bilecik / 28-29 Nisan 2014) (Fidan, E.)	14
İzmir'de Arkeolojik Bir Seminer Dizisi: Anadolu'da Roma Dönemi Heykeltraşlık Sanatı (Kan Şahin, G. – E. Laflı)	15
Bir Sütun da Sen Dik Projesine Bir Ödül Daha (Toper, H.)	17
International Conference. Problems of Early Metal Age Archaeology of Caucasus and Anatolia (19-23 Kasım 2014, Tiflis/Gürcistan) (Yılmaz, M. A.)	18
Uluslararası Gençlik ve Kültürel Mirasımız Kongresi (Yiğitpaşa, D.)	19
Arkeolojik Kazılarda Mülkiyet Uyuşmazlıkları ve Kamulaştırma Zorunluluğu (Kayaçağlayan, M. – A. Kart)	20
TEBE Yayınlarından "Allianoi Tıp Âletleri" Kitabı Hakkında (Baykan, D.)	23
Kazı - Araştırma	
Antiochia Ad Cragum Antik Kenti Çalışmaları – 2014 (Çakır, A.)	25
Ardahan İli Arkeolojik Yüze Araştırmaları – 2014 (Patacı, S. – E. Laflı)	26
Aşıklı Höyük – 2014 (Sönmez, D. – M. Özbaşaran)	29
Bolu İli Göynük ve Mudurnu İlçeleri Epigrafik-Tarihi Coğrafi Yüze Araştırmaları – 2014 (Öztürk, H. S. – A. Gündüz)	30
Çavuştepe Kalesi – 2014 (Çavuşoğlu, R. – B. Gökçe)	31
Konane Antik Kenti Yüze Araştırması – 2014 (Hecebil, U. – A. Kai-Browne – B. Hürmüzlü – K. Kohlmeyer)	34
Konya Ereğli Yüze Araştırmasının (KEYAR) 2013-2014 Arazi Sezonları (Maner, Ç.)	36
Kremna ve Çevresi Yüze Araştırması – 2014 (Metin, H. – B. A. Polat Becks – R. Becks – E. Kaya)	38
Larisa (Buruncuk) Beşinci Yıl Araştırmaları – 2010-2014 (Saner, T.)	41
Nif (Olympos) Dağı Kazısı – 2014 (Tulunay, E. T.)	43
Nikaia (Bithynia) Egemenlik Alanı Epigrafik-Tarihi Coğrafi Yüze Araştırması Çalışmaları – 2014 (Öztürk, H. S. – M. B. Çizmecioğlu – E. Demirhan)	46
Pisidia'da Yeni Bulgular: Şeref Höyük / Komama ve Çevresi Yüze Araştırması – 2014 (Becks, R. – B. A. Polat Becks – H. Metin)	48
Tekirdağ Merkez ve Şarköy İlçeleri ile Çanakkale Gelibolu Yarımadası Yüze Araştırması – 2014 (Koçel-Erdem, Z.)	50
Van Ayanis Urartu Kalesi Çalışmaları – 2014 (Işıklı, M. – U. Parlıtı)	55
Enstitüden	
Türk Eskiçağ Bilimleri Enstitüsü Yıllık Konferansları Programı 2014-2015	57
EAA (European Association of Archeologists) Toplantısına Enstitümüz Bir Tanıtım Sergisi ile Katıldı	58
2015 Yılı Araştırma Bursu İlanı	59
Yeni Yayınlarımız	60

Larisa Batı – Megaron, kuzeybatı köşesi (taş temel üzerinde çokgen örgümlü duvar kaidesi yükselmektedir)

olarak yaklaşık 20-30 mezarlık bir “doğu alanı”nın tespiti olmuştur. Eski Buruncuk köyünün doğusundaki sırtta dizilen, kalıntı halindeki dört yel değirmeninin Larisa’nın söz sahibi kişilerine (aristokrat aile üyeleri veya tiranlar) ait tümülüslerin yerlerini aldığı fikri uyanmış, ancak ayrıntılı belgeleme henüz gerçekleştirilmemiştir.

“Larisa Doğu” yerleşimini üçgen planlı geniş bir kale taçlandırmaktadır. Kale ve eteğinde teraslar halinde yayılan konut dokusu 2010’dan bu yana belgelenmektedir. Bir veya iki birimlik konutlar, yakın çevrelerini belirleyen alçak setler, topografik koşullara bağlı yüksek setler ve konutlar arasında kalan ortak açık alanlar Larisa Doğu yerleşmesinin ana karakteristikleridir.

Nihayet, Batı ve Doğu yerleşmelerinin doğusunda, ova seviyesindeki “Koca Tepe” üzerinde yükselen, yaklaşık 30/32x39 m ölçülerindeki anıtsal yapı genel yerleşim sistemini tamamlamaktadır. Bu yapı 1.70-1.80 m’lik kalın duvarları, avlusu ve avluyu iki yönden saran mekânlarıyla dikkat çekmektedir. Yakın çevresindeki diğer duvar hatları ve taş ocağı etkinliği izleri de tespit edilerek belgelenmiştir.

Geniş ölçekte bakıldığında Larisa Batı’nın (en azından bir kısmının) 5.-4. yy’larda ızgara planlı bir sistemle tasarlandığına ilişkin izler yakalanmaktadır. 1902 yılında açılan sondajlarda hala görülen duvarlar ve şehrin güney yamaçlarındaki duvar doğrultuları bu tespiti beraberinde getirmektedir. 4. yy surların inşaatı bağlamında Larisa’nın dik kuzey yamacı da setler ve surlarla donatılmıştır. Bu yüzyılda Batı Anadolu’nun birçok başka kentinde de görülen bir yenileme girişimi ve yoğun askeri yapı yatırımı söz konusudur. Larisa Doğu’daki kaleye de aynı yüzyılda bazı yeni duvar hatları eklenmiştir –buradaki konut dokusu ise arkaik dönemin örnekleriyle akraba bir görüntü sunmaktadır.

Çalışılmakta olan üç ayrı mevki birarada düşünüldüğünde, Larisa Batı’nın merkezi statüsü öne çıkmaktadır. Larisa Doğu daha çok Batı’yı lojistik anlamda destekleme görevi üstlenen bir alan gibi durmaktadır.

Kale çevreye egemen konumu ve nitelikli inşaatıyla Larisa kent sakinlerinin acil kullanımına hizmet edecek bir kaçış mevkii izlenimini vermektedir. Ovayı, yol ağlarını, eteğindeki yerleşmeyi ve Larisa Batı şehrini denetlemektedir. Koca Tepe yapısı da bu yerleşimler arası ilişkilere olasılıkla hizmet ve işlev içerikli bir arka plan sağlamaktadır.

Birçok başka klasik yerleşmede Hellenistik-Roma ve Bizans Çağlarının örttüğü ve kavranamaz hale getirdiği tablo Larisa’da açıktır –bunun, ait olduğu dönemleri temsil gücü tabii ki ayrıca denetlenmelidir. Çalışmaların 2014 ile ulaştığı aşamada, 6.-4. yy’larda gelişen ve ömrünü tamamlayan bir Batı Anadolu erken Yunan yerleşmesinin ilkeleri ve özellikleri ortaya koyulabilmektedir.

Turgut Saner

Nif (Olympos) Dağı Kazısı – 2014

İÜ “Nif (Olympos) Dağı Araştırma ve Kazı Projesi” kapsamındaki 2014 arazi çalışmalarımız, Kültür ve Turizm Bakanlığı Kültür Varlıkları ve Müzeler Genel Müdürlüğü’nün izni-ödenegi ve İstanbul Üniversitesi Bilimsel Araştırma Projeleri Birimi’nin desteği (İÜBAP Proje Nu. 44197 ve 44246) ile 07.07.-08.09.2014 tarihlerinde İzmir Nif Dağı Karamattepe, Ballicaoluk ve Başpınar alanlarında gerçekleştirilmiştir. Sağlanan tüm olanaklara içten teşekkürlerimi sunarım.

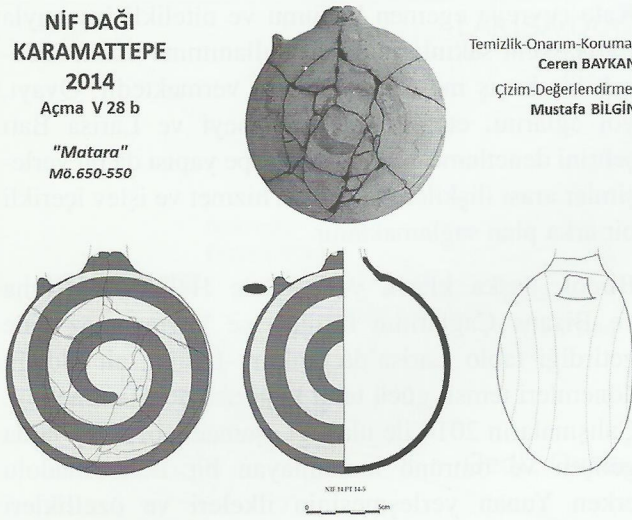
2014 çalışmalarımızı-etkinliklerimizi yürüten ve buluntularımızı değerlendiren bilimsel ekibimizde toplam 53 kişi görev almıştır:

Klâsik Arkeologlar: Prof. Dr. Elif Tül Tulunay (Proje ve Kazı Başkanı/İÜ); Yrd. Doç. Dr. Müjde Peker (Proje Başkanı ve Kazı Başkan Yardımcısı/İÜ); Doç. Dr. Daniş Baykan (Kazı Başkan Vekili-Metal Uzmanı/TÜ); Yrd. Doç. Dr. Dinçer Savaş Lenger (Nüsmat/AKÜ); Dr. Selma Gün (Mimarî Uzmanı); Arş. Gör. İpek Dağlı (M.A./İÜ); Mustafa Bilgin (M.A./Keramik Uzmanı/PAÜ); Pınar Kızıltepe Bilgin (M.A./PAÜ); Burcu Derin (M.A./PAÜ); Mücellâ Albayrak (İÜ); Duygu Demir (İÜ); *Epigraf:* Doç. Dr. Hamdi Şahin (İÜ); *Mimarlar:* Derya Ateş (TÜ); Özge Kurban (MSGSÜ); *Sanat Tarihçileri:* Prof. Dr. Üzlifat Özgümüş (Cam Uzmanı/DoğuşÜ); Öğr. Gör. Meltem Erdul Mergen (M.A./Kiremit Uzmanı/DEÜ); *Koruma-Onarım Uzmanı:* Öğr. Gör. Ceren Baykan (M.A./TÜ); *Paleoantropolog:* Arş. Gör. Alper Yener Yavuz (M.A./MAKÜ); *Jeodezi Mühendisleri:* Kadir Can Öncül; Okan Özege; *Jeofizik Mühendisleri:* Doç. Dr. Aydın Büyüksaraç (ÇOMÜ); Yrd. Doç. Dr. Özcan Bektaş (CÜ); Önder Öksüztepe (CÜ); Muhammet İkbâl Topçu (CÜ); *Moleküler Biyoloji ve Genetik*

NİF DAĞI
KARAMATTEPE
2014
Açma V 28 b

"Matara"
Mö. 650-550

Temizlik-Onarım-Koruma:
Ceren BAYKAN
Çizim-Değerlendirme:
Mustafa BİLGİN

Nif (Olympos) Dağı Kazısı – Pişmiş Toprak Arkaik Matara

Uzmanları: Doç. Dr. Ercan Arıcan (İÜ); Utku Can Atılğan (BEÜN); Arş. Gör. Nefize Ezgi Altınışik (MKÜ); Burcu Yılmaz (İÜ); Fotoğrafçı: Burcu Diri (MSGSÜ); **Okçuluk Antrenörü:** Aysel Babagür, 2 jeodezi teknikeri ve çeşitli dallardan 20 öğrenci ile **Bakanlık Temsilcisi:** Bülent Demir (Arkeolog/Elazığ Müzesi).

Ekibimin özveriyle çalışan tüm üyelerine ve Bakanlık temsilcimize içtenlikle teşekkür ederim. Bize çok yardımcı olan, İZMİR İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü, İŞGÜDER, ayrıca Kazı Evimizin Deposuna Çelik Raflar bağışlayan Uluslararası Rotary 2420. Bölge İSTANBUL-FINDIKLI ROTARY KULÜBÜ ile Sponsor Firma BOTEK GRUP yöneticilerine ve ilgili çalışma arkadaşlarına, içten teşekkür ederiz.

KARAMATTEPE: Arkaik Yerleşim/Hellenistik Nekropolis alanının kuzeybatı-kuzey- kuzeydoğu ve güneydoğusundaki 15 plankarede, toplam 32 açmada kazı/taş kaldırma çalışmaları yapılmıştır. AA 35 a açmasında, Geometrik/Arkaik Dönem yerleşimine ait kuzeydoğu-güneybatı doğrultuda apsisli bir yapının, batıya, henüz kazılmamış iki plankareye doğru devam eden temel kalıntıları ortaya çıkmıştır. Buranın kazısı, toprağın yüksekliği ve sezonun son günleri nedeniyle, 2015'e bırakılmıştır. Açmanın doğu sınırına teğet konumda, içi kırmızı topraklı, taşlarla çevrelenmiş yuvarlak bir fırın(?) da saptanmıştır. Gelecek sezonda, içi temizlenip çevresi kazıldıktan sonra, işlevi netlik kazanacaktır. Apsisli yapı temellerinin hemen doğusunda, Karamattepe kronolojisi koşutunda Hellenistik bir mezar (KM-18) bulunmuştur:

KM-18: Dört büyük taş (biri ortadan kırılmış) ve üzerine konulan küçük taşlarla kapatılmış, 189 x 40 cm boyutunda ana kayaca oyulmuş, güneydoğu-kuzeybatı yönlü basit bir *inhumasyon* mezardır. İskelet, ağaç kökleri tarafından parçalanarak hasar görmüştür. Birey,

kolları iki yanında, sırtüstü yatırılmış, orta erişkin bir erkektir; antik DNA analizi için steril şartlarda bir adet azı dişi (*premolar*) alınmıştır. Mezarda, form vermeyen, bezemesiz birkaç keramik parçasından başka buluntuya rastlanmamıştır.

2014 yılında da, ana kayaca oyulmuş çeşitli biçim, büyüklük ve derinlikte çukurlarla, yuvarlak/uzun ahşap dikme/ayak yuvaları ortaya çıkmıştır. Karamattepe'de ilk kez rastlanılan kap, ör., matara formlarına ait Arkaik keramik parçaları içeren çukurlar ve içeriği "*Karamattepe 2014-Kontekst I*" adıyla değerlendirilen ve MÖ 725-675 yıllarına tarihlendirilen bir *bothros* önemlidir.

Karamattepe 2014 keramik buluntuları, önceki yıllarda saptadığımız yerleşim (MÖ 750-550) ve nekropolis (MÖ 325-250) kronolojisine uygundur; fakat yeni form ve bezeme katılımlıyla çeşitlenmiştir. Yerleşime ait, düz çizgi, dalgalı hat, baklava, üçgen vb. geometrik motifler, ayrıca at, kuş ve spirallerle bezenmiş *amphora*, *kotyle*, *krater*, *dinos*, *hydria*, *fincan*, *matara* parçaları ele geçmiştir. Nekropolisle ilişkili Hellenistik keramik, ithal "*Attik Grubu*" ve "*Bölgesel Özellikte*" olmak üzere iki gruba ayrılmaktadır.

Sekiz adet bronz sikkeden, biri Makedon Krallığı, diğerleri Hellen otonom (üçü Ephesos, birer adedi Rhodos, Teos, Smyrna ve tanımsız bir kent) darp-larıdır. Smyrna basımı hariç, tüm sikkeler MÖ 4. yy'a tarihlenmektedir; ön yüzünde sur taçlı Tykhe, arka yüzünde tütsü kabı betimlenmiş Smyrna sikkesi MÖ 3. yy'a aittir. Makedon kralı darbının ön yüzünde Herakles başı, arka yüzünde sopası ile sadak ve ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥ lejandı vardır.

Metal eserler arasında yine ok uçları çoğunluktadır. 2006'dan beri Karamattepe kazısında bulunan ok ucu sayısı, 2014 yılında 34 demir ve 1 bronz örneğin de eklenmesiyle, 384'ü demir, 12'si bronz olmak üzere toplamda 396 adede ulaşmıştır. Metal eserleri çalışan Doç. Dr. Daniş Baykan'ın araştırmalarına göre Karamattepe örnekleri, ok uçlarının, şimdiye dek bilinen kronolojisini ve tipolojisini değiştirecek niteliktedir.

Karamattepe'de demir bir mızrak ucu da ilk kez gün ışığına çıkmıştır. Kahverengi patinalı, tüm ve iyi korunmuş mızrak ucunun, iki kanatlı delici kısmı belirgin bir omurgaya sahiptir ve sabitlenme yeri (1,7 cm çapında) kovanlıdır; kontekste göre MÖ 6. yy'a tarihlenmelidir.

Ele geçen çok sayıda demir çivi, bronz çivi, bronz iğne, bronz levhacık parçaları ile tanımsız tüm metal obje parçaları, ayırt edilmeksizin temizlenip koruma-onarımı yapılarak tasniflenmiştir.

*Nif (Olympos) Dağı Kazısı – Nif Dağı Karamattepe:
Demir Mızrak Ucu*

Kemik eserleriyle ilgi çeken Karamattepe’de, tüm olmasına karşın yanma ve aşınma nedeniyle yüzey kaybına uğradığından, kenar uzunlukları 1,1-1,25 cm arasında değişen geometrik küp formlu ve standarda uygun sayı dizilimli kemik bir zar bulunmuştur. 2012 yılında Karamattepe’de, eşkenar dörtgen prizma biçimli ilginç bir kemik zar gün ışığına çıkmıştı (*bkz. TEBE HABERLER, 35, 2013, s. 39, Resim*).

Yine yanma nedeniyle iyi korunamamış, ancak küçük parçalardan kısmen tümlenebilmiş olan pişmiş toprak ağırlıklar, Arkaik yerleşimdeki dokumacılık uğraşını kanıtlamaktadır.

Karamattepe’nin 2014 buluntuları arasında, renkli cam ipliklerinin sarmal döndürülmesi ve halka şeklinde iki uçtan birleştirilmesiyle üretilmiş burma bilezik parçaları vardır. Tüm Roma ve Bizans yerleşimlerinde paralellere sık rastlanan bu tür cam bilezikler, Karamattepe kronolojisi bağlamında ender bulunan erken dönem örneklerindedir.

Karamattepe, İzmir İli Nif Dağı’nın Arkaik ve Hellenistik Dönem’deki yaşamına, ticaretine, arkeometalurjisine, işliklerine, fırınlarına ve ölü gömme geleneklerine, ilginç buluntularıyla ışık tutmaya devam etmektedir.

BALLICAOLUK: Kale Mevkii’nde, 2014’te de Yrd. Doç. Dr. Müjde Peker gözetiminde Y 20 b, Z 20 a, AD 25 a, AD 25 c ve AD 25 d açmalarında çalışılmıştır. Duvar kalıntıları, bir mezar, 3 Hellenistik sikke, Geç Geometrik, Arkaik ve Hellenistik (Attik ve Bölgesel) keramik parçaları, bronz bir fibula parçası (MÖ 7/6. yy), biri bronz ikisi demir üç ok ucu dikkat çeken buluntulardır.

AD 25 a açmasında küçük taşlarla örülmüş bir duvar ortaya çıkmış; AD 25 c açması içindeki kuzey-güney doğrultulu duvarın, doğu cephesindeki basamakların işlevini anlamak için kazıya devam edilmiş, cephe çizimleri tamamlanmıştır.

*Nif (Olympos) Dağı Kazısı – Nif Dağı Ballıcaoluk:
Bronz Smyrna Sikkesi*

BOM-4: Y 20 b ile Z 20 a açmalarının sınırında, batı-doğu doğrultulu, toprak içine oyulmuş, iç kenarları taşlarla desteklenmiş, üzeri örtülü olmayan dikdörtgen biçimli bir mezardır; 180x40x24 cm boyutlarındadır. Mezarda, çıkış sırasına göre numaralandırılan 5 adet kafatası (Nu. 2 ve 5 ileri erişkin; 1, 3 ve 4 orta erişkin) ile bunlara ait alt çene ve karışık kemikler bulunmuştur. Paleoantropolojik ilk incelemelere göre iskeletler, 1 kadın ve 4 erkek bireye aittir. Moleküler biyologlar tarafından DNA analizi için steril ortamda diş örnekleri alınmıştır. Kemiklerin dağınlığı ve mezarın kapatılmamış olması, bireylerin farklı zamanlarda gömüldüklerini düşündürmektedir. Elenen toprakta, çok az sayıda (dışarıdan karışmış?) tanımsız keramik parçası bulunmuştur. Kısmen ana kaya düzletilerek oluşturulmuş mezar tabanının ortasına, üzerine S şekilleri çizilmiş büyük bir kiremit yerleştirilmiştir.

Ön yüzünde sağa Apollon başı, arka yüzünde sola oturan Homeros betimi (arkasında ....PNAIQN) yer alan Smyrna sikkesi, başka bir Hellen otonom darbu üzerine (*sürfrap*) basılmıştır. Smyrna darbına pul olarak kullanılan sikkenin ön yüzünde Herakles başı (?), arka yüzünde ise çelenk içinde meşale (?) ve LE lejandı vardır. Yeniden basım sonucunda, LE lejandlı sikkenin ön yüzü Smyrna sikkесinin arka yüzü altında, LE lejandlı sikkenin arka yüzü ise Smyrna sikkесinin ön yüzü altında kalmıştır. MÖ 2. yy’a tarihlenen bronz sikkenin çapı 2,2 cm, ağırlığı 2,95 gr’dır.

Balıcaoluk 2014 cam buluntuları, ağız kenarlarında mavi kordon bulunması açısından ilginçtir; en yakın benzerleri, Amorium’da, Bizans buluntuları arasında yoğundur.

Ormanlık ve sarp arazisi nedeniyle çalışma şartları çok zor olan Balıcaoluk’taki kazılar, savunma duvarları ve yapıların ilginç mimarîsinin belgelenmesi yanı sıra, nadir ve önemli küçük buluntular da kazandırmaktadır.

BAŞPINAR: Bizans Yapı Kompleksinin bulunduğu parsel ve çevresi özel mülkiyette olduğundan, burada, kazının devamı ve yapıların korunması için gerekli Koruma Çatısı ile Çit Projeleri, kamulaştırma gerçekleştirilmeden uygulanamamaktadır. 2014'te, Kamulaştırma işlemleri, Koruma Çatısı ve Çit Projesi hazırlıkları nedeniyle, Başpınar'da kazıya ara verilmiş, yalnızca, kışın akan toprakla kısmen ortaya çıkmış bir mezar (BM-42) kazılmıştır:

BM-42: B Yapısı apsileri dışında bir çatma kiremit mezardır. Orta erişkin bir bireye ait olan iyi korunagelmemiş iskeletin parmak kemiklerinde *osteofit* saptanmıştır. Dişlerde aşınma ve *postmortem* (ölüm sonrası) kayıp vardır. İki adet izole azı dişi DNA analizi için alınmıştır.

2014 yılında başlattığımız yeni bir proje kapsamında, Başpınar Bizans yapılarında kullanılmış devşirme taşların (spolia) envanteri çıkarılmaya başlanmıştır. Katalog için Dr. Selma Gün ve Arş. Gör. (M.A.) İpek Dağlı taşları numaralamaya ve belgelemeye başlamışlardır. Bu arada yan yana pencereleere ait, profilli mermer çerçeveler saptanmıştır.

Çalışmalar sırasında, altındaki sıvanın oyulduğu anlaşılan büyük bir eşik taşının alt yüzünde yazıt olduğu gözlemlenmiştir. Kaçak kazıcıların taşı kıracağı veya taşıyacıkları çekincesiyle, acilen alınan Koruma Kurulu kararıyla yazıtlı taş Kazı Evi deposuna taşınmıştır. Bu, bir lahit teknesinin kesilmiş yan yüzüdür; silmesi üzerinde ve şematik bir girland ortasındaki *tabula ansata* içindeki Eski Yunanca yazıtta, epigrafımız, Doç. Dr. Hamdi Şahin'in ön değerlendirmesine göre, mezara dokunulmasını önleyecek bir korkutma ve ceza formüle edilmiştir. Genel özelliklerine göre MS 3./4. yy'a tarihlenen yazıttaki, cezanın Smyrna kenti yaşlılar meclisine ödenmesi gerektiği ifadesi önemlidir.

Nif Dağı Kazı Evi'nde 2014 yılında da "Okçuluk" ve "Renklerle Tanışalım" etkinlikleri gerçekleştirilmiştir. Antrenörümüz Aysel Babagür ile Ressamlarımız Dr. Füsün Selen Bilginer ve Saadet İvecen'e içten teşekkür ederiz. Kazı Evi'mizin büyük deposunun ahşap takviyeli çelik raflara kavuşmasını sağlayan, başta Prof. Dr. Övgün Ahmet Ercan ile İstanbul Fındıklı Rotary Kulübü 2014/15 Dönem Başkanı Suat Hayri Arslan ve sponsor firma Botek Grubu adına Rtn. Şahika - Babür Orhan olmak üzere, tüm Fındıklı Rotary Ailesi'ne tekrar içtenlikle teşekkür ederiz.

İzmir İli Nif (Olympos) Dağı Kazısı, 2015 yılında onuncu sezonunu tamamlayacaktır. Bu yıl, Kamulaştırma ile Çit, Koruma Çatısı ve Odeon projelerimizin de tamamlanmasıyla, gerek Kazı Alanları'mızda gerekse Dağkızılca Kazı Evi'mizde sürdüreceğimiz çalışma ve

etkinliklerin, ilginç buluntu ve sonuçlarla desteklenerek daha verimli ve yararlı olmasını içten diliyoruz.

Elif Tül Tulunay

Nikaia (Bithynia) Egemenlik Alanı Epigrafik-Tarihi Coğrafi Yüzey Araştırması Çalışmaları – 2014

2010 yılında Kültür ve Turizm Bakanlığı'nın izniyle, Dr. Hüseyin Sami Öztürk (Marmara Üniversitesi) tarafından başlatılan epigrafik-tarihi, coğrafi yüzey araştırması Sakarya İli Pamukova, Taraklı ve Geyve İlçeleri ile Bilecik İli Osmaneli İlçesinde 7–19 Eylül 2014 tarihleri arasında 13 gün olarak gerçekleştirilmiştir.

Söz konusu çalışma 7–19 Eylül 2013 tarihleri arasında şu köylerde gerçekleştirilmiştir: Bilecik İli Bilecik İli Osmaneli İlçesi Adliye, Ağlan, Boyunkaya, Düzmeşe, Hisarcık, Oğulpaşa, Sarıyazı, Yeşilçimen; Sakarya İli Pamukova İlçesi Akçakaya, Bacıköy, Fevziye, Hayrettin, İsabalı, Mekece, Özbek, Paşalar, Pınarlı, Şeyhvarmaz; Sakarya İli Geyve İlçesi Akdoğan, Akıncılar, Ceceler, Çukurköy, Demirler, Esenköy, Göynüksuyu, Karacaören, Halidiye, Safibey, Yaylak; Sakarya İli Taraklı İlçesi Çamtepe ve Duman.

Bu çalışma sırasında çoğu yayımlanmamış 31 yazıt kayıt altına alınmıştır. Yazıtların buluntu yerleri ve içerikleri şu şekildedir:

Env. No	Buluntu Yeri	Yazıtların İçerikleri
206	Sakarya İli Pamukova İlçesi Akçakaya Köyü	INikaia 1232'de yayımlanmış
207	Sakarya İli Pamukova İlçesi Akçakaya Köyü	Aurelia Longeina'nın adı okunamayan oğlu için yaptırmış olduğu mezar taşının yazıtı.
208	Sakarya İli Pamukova İlçesi İsabalı Köyü	Tanrı Asklepios'a için yapılan bir adak yazıtı
209	Sakarya İli Pamukova İlçesi İsabalı Köyü	Adı bilinmeyen bir yerleşimin <i>demos</i> 'u Arkhelaos ile eşi Iulia'yı onurlandırma yazıtı
210	Sakarya İli Pamukova İlçesi Bacı Köyü	Leukios'un mezar anıtının yazıtı
211	Sakarya İli Pamukova İlçesi Paşalar Köyü	INikaia 1301'de yayımlanmış
212	Sakarya İli Geyve İlçesi Akdoğan Köyü	Bir yazıt fragmanı: Adı bilinmeyen bir kadının eşi Akhoristos'a ile ebeveynlerine yaptırdığı mezar yazıtı